

כ"א בחשוון התשע"א - 5.11. 2010 - 29.10

גליון 121

חולמים על מהפכה

בכל העולם המערבי מתמודדות הממשלות עם התוצאות העגומות של מדיניות רווחה חברתית בלתי מבוקרת. ניסיונו של אובמה להרחיב את שירותי הממשלה הוביל את כלכלת ארה"ב לגירעון עצום שרק הריבית עליו עומדת לעלות למשלם המיסים האמריקני כ-916 מיליארד דולר בשנה.

בוז ארד

צרפת כורעת תחת עול החובות המאיים לקבור את כלכלתה תחת הררי התחייבויות להטבות סוציאליות שאין להן כיסוי. הנשיא סרקוזי מנסה להקל במעט את נטל החובות המתקרב ל-2 טריליון דולר שהם כ-80 אחוז מן התל"ג הצרפתי. נוכח המציאות הקשה של אי-יכולת לעמוד בתשלומי הקצבאות והפנסיה, ביקש סרקוזי לשנות את החוק הקובע את גיל הפרישה ולהעלותו לגיל 62. צעד זה הוציא את האיגודים המקצועיים לרחובות והוביל לגל מהומות הרסני.

במסגרת ההפגנות הוצתו רכבים, נחסמו דרכים, שותקה אספקת הדלק ושובשו שירותי התחבורה בכל צרפת. מסתבר כי הכאוס הצרפתי מדליק ניצוץ של חיים אצל ח"כ דניאל בן-סימון הרואה עצמו כמושיע של מפלגת העבודה: "זה מאבק שאתה לא יכול שלא להתקנא בו..." מתפייט בן-סימון, "כשנוגעים להם במשהו קטן, הם מיד יוצאים לרחוב". כך בתוכנית הכלכלה של ערוץ 10. "הצרפתים דוחים את הקפיטליזם האכזרי בו אדם מרוצץ את גולגלתו של חברו", אומר בן-סימון ברשת ב' ברדיו. בן-סימון וחבריו עוברים מאולפן לאולפן בינות הפרשנים האוהדים, המהללים ומשבחים את "החברתיות" הצרפתית הנערצת ומביעים את כמיהתם ל"סולידריות חברתית" דומה בישראל.

לא צריך להיות קפיטליסט מוצהר כדי להבין את הנתק העמוק שבין האינטלקטואלים הישראלים המהללים את המהפכה הצרפתית החדשה, לבין המציאות. אורי הייטנר איש קיבוץ אורטל שאינו חשוד כקפיטליסט, לא יכול היה להישאר אדיש נוכח מה שכונה גילויים של "סוציאליזם חמורי". הוא בחן כיצד מתייחסים האינטלקטואלים של תנועת העבודה אל ערכי העבודה והעמל שהיו חרותים פעם על דגלם בבואם להזדהות עם המאבק של איגודי העובדים בצרפת נגד העבודה: "אין כל היגיון ביציאה לפנסיה כאשר האנשים הם בשיא אונם ולפניהם עוד למעלה מעשרים שנות חיים", כותב הייטנר ומוסיף, "בעידן זה, הארכת גיל העבודה ודחיית גיל היציאה לפנסיה, ולא לגיל 62, אלא לגיל גבוה יותר, כמו למשל גיל 67 הנהוג בישראל, היא מתנה לאדם העובד. בעיני, תנועת עבודה אמיתית צריכה להיאבק למען העלאת גיל הפנסיה, למען האדם, למען העובד, מתוך יחס של כבוד אליו כאל מי שעוד יכול לתרום לחברה ולעצמו. העבודה מכבדת את בעליה, ונותנת משמעות לחייו. מה ההיגיון בכך שבני 60 יפסיקו לעבוד?"

בכל העולם המערבי מתמודדות הממשלות עם התוצאות העגומות של מדיניות רווחה חברתית בלתי מבוקרת. בארה"ב הובילה התפיסה כי יש לממן "בית לכל אמריקני" לבור ללא תחתית, וניסיונו של אובמה למלא אותו בהדפסת כספים ובהרחבת שירותי הממשלה הוביל את כלכלת ארה"ב [לגירעון עצום](#) שרק הריבית עליו עומדת לעלות למשלם המיסים האמריקני כ-916 מיליארד דולר בשנה.

מצב עגום זה הצמיח את תנועות המהפכה הנגדית, היא "תנועת מסיבות התה", המשקפת בערכיה את המהפכה האמריקנית של שנת 1776. זו קראה להגביל את הממשלה בשם זכויות הפרט. תנועה זאת עומדת להוביל את המפלגה הדמוקרטית לאחת המפלגות הגדולות ביותר שלה, לא דרך חסימת כבישים ושיתוק הכלכלה בסגנון הפורעים הצרפתיים, אלא בבחירות דמוקרטיות לקונגרס שיערכו בעוד ימים ספורים. פרשן הטלוויזיה גלן בק קרא לאחרונה בתוכניתו הפופולרית לפנסיונרים האמריקנים לחזור לשוק העבודה, כי בעת כה קשה של משבר, זקוק המשק האמריקני לניסיון החיים שלהם, לחוכמתם ולחריצותם. אולם בעוד שבארה"ב מתעורר הציבור להבין את המשמעויות המסוכנות של ממשלה בזבזנית וחסרת גבולות, הרי שבחלק ממדינות אירופה, ובכללן ספרד, יוון וצרפת, מתחולל תהליך הפוך הקורא להגדלת מערכת הממשל והחובות, תוך הלאמת האחריות האישית למען הקולקטיביזם ה"חברתי".

המהפכה הצרפתית של שנת 1789 זכתה ליחסי ציבור נלהבים מטעם האינטלקטואלים, עד כי אלה הצליחו לטשטש את העובדה ההיסטורית שמהפכה זו הייתה צל חיוור של המהפכה האמריקנית אשר קדמה לה ב-13 שנה. המהפכה האמריקנית התבססה על העקרונות של זכות האדם לחיים, לרכוש ולהשגת אושר כעקרונות מטאפיסיים הנובעים

מטבע האדם. ואילו הצרפתים הפכו את היוצרות והעדיפו להפקיע זכויות אדם אלו ולהבטיח במקומן זכויות "חברתיות". באותו אופן מתייחסים התקשורת הממוסדת והאינטלקטואלים שלנו בבוז אל תנועת מסיבות התה המודרנית בארה"ב, תוך שהם מתפעמים בהערצה בלתי מוסתרת מן הוונדליזם והניהיליזם האירופי. יתירה מכך, בן-סימון וחבריו מתלוננים על כך שהציבור בישראל אינו נוהג כמו המון הפורעים האירופי. אבל טוב עושה הציבור הישראלי המזהה נכונה את המציאות ובוחר את המהפכה הראוייה להזדהות עימה.